

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Vyhlásené: 19.11.1996

Časová verzia predpisu účinná od: 19.11.1996

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

319

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 28. júla 1951 bol v Ženeve prijatý Dohovor o právnom postavení utečencov a 31. januára 1967 v New Yorku Protokol týkajúci sa právneho postavenia utečencov. S dohovorom a protokolom vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a prezident republiky ich ratifikoval. Listiny o pristúpení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky k Dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 a k Protokolu týkajúcemu sa právneho postavenia utečencov z 31. januára 1967 boli uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, deponitára dohovoru, 26. novembra 1991. Pri pristúpení k dohovoru sa uskutočnilo vyhlásenie: Na účely svojich záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 Česká a Slovenská Federatívna Republika sa považuje byť viazaná článkom 1 časťou B ods. 1 písm. b) tohto dohovoru, podľa ktorého sa „udalosti pred 1. januárom 1951“ vysvetľujú ako „udalosti pred 1. januárom 1951 v Európe alebo kdekoľvek inde“. Dohovor nadobudol platnosť 22. apríla 1954 na základe článku 43 ods. 1. Pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť 24. februára 1992 na základe článku 43 ods. 2. Protokol nadobudol platnosť 4. októbra 1967 v súlade s článkom VIII ods. 1 a pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť 26. novembra 1991 podľa článku VIII ods. 2. Slovenský preklad dohovoru a protokolu sa vyhlasuje súčasne.

DOHOVOR o právnom postavení utečencov

Preambula

Vysoké zmluvné strany,

majúc na zreteli,

že Charta Organizácie Spojených národov a Všeobecná deklarácia ľudských práv, schválené 10. decembra 1948 Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov, potvrdzujú zásadu, že všetci ľudia majú užívať základné práva a slobody bez diskriminácie,

že Organizácia Spojených národov za rôznych okolností prejavila svoju hlbokú účasť s utečencami a usilovala sa utečencom zabezpečiť čo najväčšiu možnosť užívať tieto základné práva a slobody,

že je žiaduce, aby sa predchádzajúce medzinárodné dohody týkajúce sa postavenia utečencov revidovali a zjednotili a aby sa novou dohodou rozšíril rozsah a ochrana daná týmito prostriedkami,

že udelenie azylu by mohlo pre niektoré štáty predstavovať neprimerane ťažké bremeno a že uspokojivé riešenie problému, ktorého medzinárodný rozsah a povahu Organizácia Spojených národov uznala, nemožno dosiahnuť bez medzinárodnej spolupráce,

vyslovujúc želanie,

aby všetky štáty uznávajúce sociálnu a humanitárnu povahu problému utečencov vykonali všetko, čo je v ich silách, aby tento problém nespôsobil napätie medzi štátmi,

uvedomujúc si,

že Vysoký komisár Organizácie Spojených národov pre utečencov má za úlohu dohliadať na medzinárodné dohovory zaručujúce ochranu utečencov, a uznávajúc, že účinná koordinácia opatrení týkajúcich sa tohto problému bude záležať na spolupráci štátov s Vysokým komisárom Organizácie Spojených národov pre utečencov,

dohodli sa takto:

KAPITOLA I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Definícia pojmu „utečenec“

- A. Na účely tohto dohovoru sa pojem „utečenec“ vzťahuje na ktorúkoľvek osobu, ktorá
1. bola považovaná za utečenca podľa dohôd z 12. mája 1926 a 30. júna 1928 alebo podľa dohôd z 28. októbra 1933 a 10. februára 1938, podľa protokolu zo 14. septembra 1939 alebo podľa Stanov Medzinárodnej organizácie pre utečencov.

Rozhodnutia Medzinárodnej organizácie pre utečencov o odmietnutí postavenia utečenca urobené počas jej činnosti nebránia priznaniu postavenia utečenca osobám, ktoré spĺňajú podmienky podľa odseku 2 tejto časti,

2. v dôsledku udalostí pred 1. januárom 1951 sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu; alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho

pobytu v dôsledku týchto udalostí a ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť.

V prípade osoby, ktorá má niekoľko štátnych občianstiev, sa pojem „štát, ktorého štátne občianstvo má“ vzťahuje na všetky štáty, ktorých je štátnym občanom; žiadna osoba sa však nebude považovať za zbavenú ochrany štátu, ktorého štátne občianstvo má, ak sa bez závažného dôvodu založeného na oprávnených obavách vzdala ochrany jedného zo štátov, ktorých je štátnym občanom.

B. 1. Na účely tohto dohovoru slová „udalosti pred 1. januárom 1951“ uvedené v článku 1 časti A možno vysvetľovať

- a) buď ako „udalosti pred 1. januárom 1951 v Európe“, alebo
- b) „udalosti pred 1. januárom 1951 v Európe alebo kdekoľvek inde“

a každý zmluvný štát urobí pri podpise, ratifikácii alebo pri pristúpení vyhlásenie vysvetľujúce, ktorý z týchto pojmov hodlá používať pri plnení svojich povinností ustanovených týmto dohovorom.

2. Každý zmluvný štát, ktorý prijal alternatívu uvedenú v písmene a), môže kedykoľvek rozšíriť svoje záväzky prijatím alternatívy uvedenej v písmene b) prostredníctvom oznámenia zaslaného generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

C. Tento dohovor stráca platnosť pre ktorúkoľvek osobu, na ktorú sa vzťahujú podmienky uvedené v časti A, ak

1. dobrovoľne znova požiadala o ochranu štát, ktorého štátne občianstvo má, alebo
2. po tom, čo stratila štátne občianstvo, znova ho dobrovoľne nadobudla, alebo
3. nadobudla nové štátne občianstvo a nachádza sa pod ochranou štátu, ktorého nové štátne občianstvo má, alebo
4. dobrovoľne sa znova usadila v štáte, ktorý opustila alebo do ktorého sa nevrátila z obavy pred prenasledovaním, alebo
5. nemôže ďalej odmietat ochranu štátu, ktorého štátne občianstvo má, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa jej priznalo postavenie utečenca.

Tento odsek sa netýka utečenca, na ktorého sa vzťahuje ustanovenie časti A ods. 1 tohto článku a ktorý je schopný uviesť na odmietnutie ochrany štátu, ktorého štátne občianstvo má, závažné dôvody založené na predchádzajúcom prenasledovaní,

6. ako osoba bez štátneho občianstva je schopná vrátiť sa do štátu svojho predchádzajúceho pobytu, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa jej priznalo postavenie utečenca.

Tento odsek sa netýka utečenca, na ktorého sa vzťahuje ustanovenie časti A ods. 1 tohto článku a ktorý je schopný uviesť na odmietnutie návratu do štátu svojho predchádzajúceho pobytu závažné dôvody založené na predchádzajúcom prenasledovaní.

D. Tento dohovor sa nevzťahuje na osoby, ktoré v súčasnosti majú ochranu alebo pomoc iných orgánov alebo odborných organizácií Organizácie Spojených národov, než je Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov.

Ak takáto ochrana alebo pomoc z akýchkoľvek dôvodov zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo podľa platných uznesení Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, vzťahujú sa na ne ipso facto ustanovenia tohto dohovoru.

E. Tento dohovor sa nevzťahuje na osobu, ktorej príslušné orgány štátu, v ktorom má pobyt, priznali práva a povinnosti, ktoré udeľujú štátnym občanom tohto štátu.

F. Ustanovenia tohto dohovoru sa nevzťahujú na žiadnu osobu, u ktorej sú vážne dôvody domnievať sa, že

- a) sa dopustila trestného činu proti mieru, trestných činov vojenských alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch,
- b) sa dopustila vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu svojho azylu predtým, než v ňom bola prijatá ako utečenec,
- c) je vinná za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov.

Článok 2

Všeobecné záväzky

Každý utečenec má povinnosti voči štátu, v ktorom sa nachádza, čo znamená, že sa musí podrobiť zákonom a iným predpisom, najmä opatreniam týkajúcim sa dodržiavania verejného poriadku.

Článok 3

Zákaz diskriminácie

Zmluvné štáty sa zaväzujú dodržiavať ustanovenia tohto dohovoru voči utečencom bez rozdielu rasy, náboženstva alebo krajiny pôvodu.

Článok 4

Náboženstvo

Zmluvné štáty sa zaväzujú zaobchádzať s utečencami žijúcimi na ich území aspoň takým spôsobom, ako zaobchádzajú so svojimi občanmi v otázkach, ktoré sa týkajú náboženskej slobody, ako aj slobody náboženskej výchovy ich detí.

Článok 5

Práva udelené nezávisle od tohto dohovoru

V tomto dohovore nič nesmie poškodzovať akékoľvek práva a výsady udelené utečencom zmluvnými štátmi nezávisle od tohto dohovoru.

Článok 6

Pojem „za rovnakých okolností“

Na účely tohto dohovoru pojem „za rovnakých okolností“ znamená, že utečenec na výkon daných práv musí spĺňať všetky požiadavky (vrátane požiadaviek na dĺžku a podmienky prechodného alebo trvalého pobytu) ako ktorákoľvek iná osoba, ako keby nebol utečencom, s výnimkou tých požiadaviek, ktoré vzhľadom na ich povahu nie je schopný splniť.

Článok 7

Vyňatie zo zásady reciprocity

1. Zmluvný štát bude zaobchádzať s utečencami rovnakým spôsobom ako s ostatnými cudzincami s výnimkou prípadov, keď tento dohovor obsahuje ustanovenia, ktoré sú pre nich výhodnejšie.
2. Po uplynutí troch rokov pobytu všetci utečenci získajú vyňatie zo zásady reciprocity na území zmluvných štátov.
3. Každý zmluvný štát sa zaväzuje poskytnúť utečencom práva a výsady, bez nároku na reciprocitu, ktoré mali v čase nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre daný štát.
4. Zmluvné štáty sa zaväzujú priaznivo posudzovať možnosť udeľovať utečencom, bez nároku na reciprocitu, práva a výsady presahujúce rámec ustanovení odsekov 2 a 3 a rozširovať vyňatie zo zásady reciprocity na tých utečencov, ktorí nespĺňajú podmienky uvedené v odsekoch 2 a 3.
5. Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa vzťahujú na práva a výsady uvedené v článkoch 13, 18, 19, 21 a 22 tohto dohovoru, ako aj na práva a výsady neuvedené v tomto dohovore.

Článok 8

Vyňatie z výnimočných opatrení

Pokiaľ ide o výnimočné opatrenia, ktoré možno použiť proti osobe, majetku alebo proti záujmom cudzích štátnych občanov, zmluvné štáty sa zaväzujú nepoužívať takéto opatrenia proti utečencovi, ktorý je ešte formálne občanom daného štátu, pre jeho štátne občianstvo. Zmluvné štáty, ktoré podľa svojho zákonodarstva nemôžu použiť všeobecnú zásadu uvedenú v tomto článku, urobia v príslušných prípadoch výnimky v prospech takýchto utečencov.

Článok 9

Dočasné opatrenia

V tomto dohovore nič nemôže zabrániť zmluvnému štátu v prípade vojny alebo za iných závažných a výnimočných okolností, aby neurobil voči určitej osobe dočasné opatrenia, ktoré považuje za nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, až do rozhodnutia zmluvného štátu, že táto osoba je skutočne utečencom a že pokračovanie v týchto opatreniach je v jej prípade nevyhnutné pre bezpečnosť štátu.

Článok 10

Neprerušný pobyt

1. Ak bol utečenec počas druhej svetovej vojny násilne odvečený a dopravený na územie zmluvného štátu, kde má trvalý pobyt, doba takéhoto núteného pobytu sa považuje za zákonný pobyt na tomto území.
2. Ak bol utečenec počas druhej svetovej vojny násilne odvečený z územia zmluvného štátu a pred nadobudnutím platnosti tohto dohovoru sa tam opäť vrátil na trvalý pobyt, doba pobytu pred násilným odvečením a po ňom sa považuje za neprerušnú vo všetkých prípadoch, keď sa vyžaduje neprerušný pobyt.

Článok 11

Utečenci námorníci

V prípade, keď utečenci slúžili ako stáli členovia posádky na lodi plávajúcej pod vlajkou zmluvného štátu, tento štát priaznivo posudzuje udelenie povolenia na pobyt na svojom území, vydanie cestovných dokladov alebo dočasné povolenie na vstup na svoje územie, najmä so zreteľom uľahčiť ich usadenie v inom štáte.

KAPITOLA II

PRÁVNE POSTAVENIE

Článok 12

Osobné postavenie

1. Osobné postavenie utečenca sa riadi zákonmi štátu jeho pôvodu alebo, ak ho nemá, zákonmi štátu jeho pobytu.
2. Práva, ktoré utečenec nadobudol skôr a ktoré sa vzťahujú na osobné postavenie, osobitne práva týkajúce sa manželstva, zmluvný štát rešpektuje, ak je to nevyhnutné, za predpokladu, že to zodpovedá formalitám požadovaným zákonmi tohto štátu, a to aj v prípade, keď sa mu nepriznalo postavenie utečenca.

Článok 13

Hnuteľný a nehnuteľný majetok

Pokiaľ ide o nadobúdanie hnuteľného a nehnuteľného majetku a nájomných alebo iných práv vzťahujúcich sa na takýto majetok, zmluvné štáty poskytnú utečencovi čo najpriaznivejšie

zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytujú všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.

Článok 14

Autorské práva a priemyselné vlastníctvo

Pokiaľ ide o ochranu priemyselného vlastníctva, ako sú vynálezy, priemyselné vzory, modely, ochranné známky, obchodné meno alebo práva v oblasti literárnych, umeleckých a vedeckých diel, štát, v ktorom má utečenec trvalý pobyt, mu poskytuje rovnakú ochranu ako svojim štátnym občanom. Na území ktoréhokoľvek iného zmluvného štátu sa mu poskytne rovnaká ochrana ako občanom štátu, v ktorom má trvalý pobyt.

Článok 15

Združovacie právo

Pokiaľ ide o nepolitické a neziskové združenia a odborové zväzy, zmluvné štáty poskytnú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, aké poskytujú ostatným cudzincom za rovnakých okolností.

Článok 16

Prístup k súdom

1. Utečenec má zaručený slobodný prístup ku všetkým súdom na území zmluvných štátov.
2. Utečenec má na území zmluvného štátu, v ktorom má trvalý pobyt, právo na rovnaké zaobchádzanie, aké má občan tohto štátu vo veciach prístupu k súdom vrátane právnej pomoci a vyňatia z *cautio judicatum solvi*.
3. Vo veciach uvedených v odseku 2 poskytnú utečencovi iné štáty, než je ten, v ktorom má trvalý pobyt, rovnaké zaobchádzanie, aké poskytujú občanom štátu, v ktorom má trvalý pobyt.

KAPITOLA III

ZÁROBKOVÁ ČINNOSŤ

Článok 17

Zamestnanie za mzdu

1. Pokiaľ ide o právo na zamestnanie za mzdu, zmluvný štát poskytne utečencom zákonne sa nachádzajúcim na jeho území čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, aké poskytuje cudzincom za rovnakých okolností.
2. Obmedzujúce opatrenia platné pre cudzincov alebo pre zamestnávanie cudzincov vzhľadom na ochranu vnútroštátneho trhu práce sa v žiadnom prípade nebudú uplatňovať voči utečencovi, ktorý bol z nich vyňatý už v čase nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre príslušný zmluvný štát alebo ktorý spĺňa jednu z týchto podmienok:
  - a) dosiahol tri roky pobytu v štáte,
  - b) je manželom občana štátu, v ktorom má pobyt; utečenec sa však nemôže dovolávať výhod tohto ustanovenia, ak svojho manžela opustil,
  - c) má jedno alebo viac detí, ktoré sú občanmi štátu, v ktorom má pobyt.
3. Zmluvné štáty sa zaväzujú priaznivo posudzovať prispôsobovanie práv všetkých utečencov týkajúcich sa zamestnania za mzdu právam svojich občanov, a osobitne tých utečencov, ktorí prišli na ich územie pri realizácii programov nábore pracovníkov alebo prisťahovaleckých programov.

Článok 18

Samostatné podnikanie

Pokiaľ ide o právo samostatne podnikáť v poľnohospodárstve, priemysle, remeslách a v obchode a zriaďovať obchodné a priemyselné spoločnosti, zmluvné štáty sa zaväzujú poskytovať utečencovi

zákonne sa nachádzajúcemu na ich území čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytujú všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.

Článok 19

Slobodné povolania

1. Každý zmluvný štát poskytne utečencom zákonne sa nachádzajúcim na jeho území, ktorí sú držiteľmi diplomov uznaných jeho príslušnými orgánmi a ktorí majú v úmysle vykonávať slobodné povolanie, čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytuje všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.
2. Zmluvné štáty urobia v súlade so svojim právnym poriadkom všetko pre to, aby zabezpečili usadzovanie takýchto utečencov na iných územiach, okrem ich vlastného, za ktorých medzinárodné vzťahy sú zodpovedné.

KAPITOLA IV

SOCIÁLNE OTÁZKY

Článok 20

Prídelové hospodárstvo

Tam, kde existuje pre všetkých občanov prídelový systém upravujúci všeobecné zásobovanie nedostatkovým tovarom, majú utečenci nárok na rovnaké zaobchádzanie ako ostatní občania.

Článok 21

Bývanie

Pokiaľ ide o bývanie, zmluvné štáty v rámci úpravy zákonmi alebo inými predpismi alebo v rámci kontroly verejnoprávnymi orgánmi poskytnú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytujú všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.

Článok 22

Vzdelávanie v štátnych školách

1. Pokiaľ ide o základné vzdelanie, zmluvné štáty poskytnú utečencom rovnaké zaobchádzanie ako svojim občanom.
2. Pokiaľ ide o iné než základné vzdelanie, a najmä prístup k štúdiu, uznanie platnosti cudzích školských vysvedčení, diplomov a titulov, odpustenie školného a poplatkov a udeľovanie štipendií, zmluvné štáty poskytnú utečencom čo najpriaznivejšie zaobchádzanie, ale v každom prípade nie menej priaznivé, než poskytujú všeobecne cudzincom za rovnakých okolností.

Článok 23

Verejná podpora

Zmluvné štáty poskytnú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území rovnaké zaobchádzanie vo vzťahu k možnosti získať verejnú pomoc a podporu ako svojim občanom.

Článok 24

Pracovné zákonodarstvo a sociálne zabezpečenie

1. Zmluvné štáty poskytnú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území rovnaké zaobchádzanie ako svojim občanom, pokiaľ ide o
  - a) odmenu za prácu vrátane rodinných prídavkov, ak sú súčasťou tejto odmeny, pracovný čas, prácu nadčas, platenú dovolenku, obmedzenie domácej práce, minimálnu vekovú hranicu na vstup do zamestnania, učňovské školstvo a výcvik, prácu žien a mladistvých a využívanie výhod kolektívneho vyjednávania, ak sú upravené zákonmi alebo inými predpismi alebo ak podliehajú kontrole verejnoprávných orgánov,

- b) sociálne zabezpečenie (zákonné ustanovenia týkajúce sa pracovných úrazov, chorôb z povolania, materskej dovolenky, pracovnej neschopnosti, zabezpečenia v starobe, pri úmrtí, v nezamestnanosti, plnení vyplývajúcich z rodinných vzťahov a všetkých ostatných prípadov, ktoré sociálne zabezpečenie zahŕňa podľa vnútroštátnych zákonov alebo nariadení) s výnimkou týchto obmedzení:
  - i) príslušné opatrenia týkajúce sa zachovania práv už nadobudnutých alebo práve nadobúdaných,
  - ii) zákony alebo iné predpisy štátu pobytu môžu ustanoviť osobitné opatrenia týkajúce sa výhod alebo čiastočných výhod, ktoré možno v plnej miere uhrádzať z verejných prostriedkov, ako aj z príspevkov poskytovaných osobám, ktoré nesplnili všetky požadované podmienky predpísané na vyplácanie riadneho dôchodku.
2. Právo na náhradu za smrť utečenca zavinenu pracovným úrazom alebo chorobou z povolania nesmie byť dotknuté skutočnosťou, že bydlisko oprávneného je mimo územia zmluvného štátu.
  3. Zmluvné štáty sa zaväzujú rozšíriť na utečencov výhody vyplývajúce z dohôd, ktoré uzavreli alebo v budúcnosti môžu uzavrieť a ktoré sa týkajú zachovania práv už nadobudnutých alebo práve nadobúdaných v oblasti sociálneho zabezpečenia, ak spĺňajú podmienky vzťahujúce sa na občanov štátov, ktoré tieto dohody podpísali.
  4. Zmluvné štáty budú priaznivo posudzovať možnosť čo najväčšieho rozšírenia na utečencov výhod vyplývajúcich z obdobných dohôd, ktoré platia alebo ktoré nadobudnú platnosť, medzi nimi a štátmi, ktoré nie sú zmluvnými štátmi dohovoru.

KAPITOLA V SPRÁVNE OPATRENIA

Článok 25 Správna pomoc

1. Ak uplatnenie práva utečencom bežne vyžaduje pomoc orgánov cudzieho štátu, na ktoré sa nemôže obrátiť, zmluvné štáty, na ktorých území sa utečenec nachádza, zabezpečia, aby mu takúto pomoc poskytli ich vlastné alebo medzinárodné orgány.
2. Orgán alebo orgány uvedené v odseku 1 vydajú alebo zabezpečia pod svojim dohľadom, aby utečencom boli vydané doklady alebo potvrdenia rovnakým spôsobom, ako by sa obvykle vydali ktorémukolvek inému cudzincovi jeho vlastnými orgánmi alebo ich prostredníctvom.
3. Takto vydané doklady alebo potvrdenia nahrádzajú úradné dokumenty vydané cudzincom ich vlastnými orgánmi alebo ich prostredníctvom a budú platné až do prípadného odvolania.
4. Okrem určitých výnimiek, ktoré možno udeliť nemajetným osobám, za uvedené služby možno vyberať poplatky, ktorých výška musí byť prispôsobená a porovnateľná s výškou poplatkov určenou za rovnaké služby svojim občanom.
5. Ustanovenia tohto článku sa nedotýkajú článkov 27 a 28.

Článok 26 Sloboda pohybu

Každý zmluvný štát poskytne utečencom zákonne sa nachádzajúcim na jeho území právo vybrať si miesto pobytu a slobodne sa pohybovať na jeho území v rámci predpisov platných všeobecne pre cudzincov za rovnakých okolností.

Článok 27 Osobné doklady

Zmluvné štáty vydajú osobný doklad každému utečencovi, ktorý sa nachádza na ich území a nemá platný cestovný doklad.

Článok 28

Cestovné doklady

1. Zmluvné štáty vydajú utečencom zákonne sa nachádzajúcim na ich území cestovné doklady, ktoré im umožnia cestovať mimo ich územia, ak tomu nebránia závažné dôvody bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku; na tieto doklady sa vzťahujú ustanovenia dodatku k tomuto dohovoru. Zmluvné štáty môžu takýto cestovný doklad vydať ktorémukoľvek utečencovi, ktorý sa nachádza na ich území, a osobitne musia priaznivo posudzovať vydanie takéhoto cestovného dokladu tým utečencom na svojom území, ktorí nemajú možnosť dostať cestovný doklad od štátu ich zákonného pobytu.
2. Cestovné doklady vydané utečencom podľa predchádzajúcich medzinárodných dohôd medzi zmluvnými stranami musia zmluvné štáty uznať a považovať za rovnako platné, ako keby boli vydané podľa tohto článku.

Článok 29

Dane a poplatky

1. Zmluvné štáty nesmú pod nijakou zámenkou ukladať utečencom povinnosti, poplatky alebo dane iné alebo vyššie než tie, ktoré uložili alebo môžu uložiť svojim občanom za obdobných okolností.
2. Ustanovenie odseku 1 nebráni tomu, aby sa na utečencov vzťahovali ustanovenia zákonov a iných predpisov týkajúce sa vydávania správnych dokladov cudzincom vrátane osobných dokladov.

Článok 30

Prevod majetku

1. Zmluvný štát v súlade so svojimi zákonmi a s inými predpismi sa zaväzuje umožniť utečencom, aby majetok, ktorý si priniesli na jeho územie, previedli do iného štátu, kde im bol povolený vstup na účely presídlenia.
2. Zmluvný štát sa zaväzuje, že bude priaznivo posudzovať žiadosť utečencov o povolenie prevodu všetkého majetku potrebného na ich presídlenie do iného štátu, v ktorom im bolo povolené usadiť sa.

Článok 31

Utečenci nezákonne sa nachádzajúci v štáte, do ktorého sa uchýlili

1. Zmluvné štáty sa zaväzujú, že nebudú trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo pre prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život alebo ich sloboda boli ohrozené podľa článku 1, vstúpia na ich územie alebo sa na ňom nachádzajú bez povolenia, za predpokladu, že sa sami bezodkladne prihlásia a preukážu dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť.
2. Zmluvné štáty nebudú na pohyb takýchto utečencov uplatňovať iné obmedzenia, než sú nevyhnutné, a takéto obmedzenia budú uplatňovať iba dovtedy, kým sa ich postavenie v štáte neupraví alebo kým nedostanú povolenie na vstup do iného štátu. Zmluvné štáty poskytnú takýmto utečencom primeranú lehotu a všetky potrebné prostriedky na získanie povolenia na vstup do iného štátu.

Článok 32

Vyhostenie

1. Zmluvné štáty nesmú vyhostiť utečenca zákonne sa nachádzajúceho na ich území okrem prípadov odôvodnených bezpečnosťou štátu alebo verejným poriadkom.
2. Vyhostenie takéhoto utečenca sa vykoná iba rozhodnutím prijatým na základe zákona. S výnimkou závažných prípadov odôvodnených požiadavkami bezpečnosti štátu musí byť utečencovi daná možnosť predložiť dôkazy o jeho nevine, odvolať sa a byť právne zastúpený pred príslušným orgánom osobou alebo osobami osobitne poverenými týmto orgánom.

3. Zmluvné štáty umožnia takémuto utečencovi dostatočnú lehotu na získanie zákonného povolenia na vstup do iného štátu. Počas tejto lehoty môžu zmluvné štáty uplatniť akékoľvek vnútorné opatrenia, ktoré považujú za nevyhnutné.

Článok 33

Zákaz vyhostenia alebo vrátenia („refoulement“)

1. Žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice územia, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov.
2. Výhody tohto ustanovenia však nemôže požadovať utečenec, ktorého odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť štátu, v ktorom sa nachádza, alebo ktorý po tom, čo bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z osobitne závažného trestného činu, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto štátu.

Článok 34

Udelenie štátneho občianstva

Zmluvné štáty sa zaväzujú čo najviac uľahčovať utečencom asimiláciu a udeľovanie štátneho občianstva. Vyvinú všetko úsilie najmä na urýchlenie konania o udelenie štátneho občianstva a na čo najväčšie zníženie poplatkov a trov tohto konania.

KAPITOLA VI

VYKONÁVACIE A PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok 35

Spolupráca štátnych orgánov s Organizáciou Spojených národov

1. Zmluvné štáty sa zaväzujú spolupracovať s Úradom Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov alebo s ktoroukoľvek inou odbornou organizáciou Organizácie Spojených národov, ktorá ho môže nahradiť vo výkone jeho funkcií, a najmä uľahčovať jeho povinnosť dohliadať na vykonávanie ustanovení tohto dohovoru.
2. Zmluvné štáty s cieľom umožniť Úradu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov alebo ktorejkoľvek inej odbornej organizácii Organizácie Spojených národov, ktorá ho môže nahradiť, vypracúvať správy príslušným orgánom Organizácie Spojených národov sa zaväzujú poskytovať im v náležitej forme požadované informácie a štatistické údaje týkajúce sa
  - a) situácie utečencov,
  - b) uplatňovania tohto dohovoru a
  - c) zákonov, nariadení a vyhlášok vzťahujúcich sa na utečencov, ktoré sú platné alebo nadobudnú platnosť.

Článok 36

Informácie o vnútroštátnom zákonodarstve

Zmluvné štáty budú informovať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov o zákonoch a predpisoch, ktoré môžu prijať na zabezpečenie vykonávania tohto dohovoru.

Článok 37

Vzťah k predchádzajúcim dohovorom

Bez toho, aby bol dotknutý článok 28 ods. 2, tento dohovor nahrádza medzi jeho zmluvnými stranami dohody z 5. júla 1922, 31. mája 1924, 12. mája 1926, 30. júna 1928 a 30. júla 1935, dohovory z 28. októbra 1933 a 10. februára 1938, protokol zo 14. septembra 1939 a dohodu z 15. októbra 1946.

KAPITOLA VII ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 38 Riešenie sporov

Akýkoľvek spor medzi stranami tohto dohovoru, ktorý sa týka jeho výkladu alebo vykonávania a ktorý nemožno vyriešiť iným spôsobom, bude na žiadosť ktorejkoľvek strany sporu predložený Medzinárodnému súdnemu dvoru.

Článok 39 Podpis, ratifikácia a pristúpenie

1. Tento dohovor bude otvorený na podpis v Ženeve 28. júla 1951 a potom bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov. Bude otvorený na podpis v európskom úrade Organizácie Spojených národov od 28. júla do 31. augusta 1951 a znova otvorený na podpis v sídle Organizácie Spojených národov od 17. septembra 1951 do 31. decembra 1952.
2. Tento dohovor bude otvorený na podpis pre všetky členské štáty Organizácie Spojených národov, pre ktorýkoľvek iný štát pozvaný zúčastniť sa na Konferencii splnomocnených zástupcov o postavení utečencov a bezdomovcov alebo pre ktorýkoľvek iný štát vyzvaný na podpis Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov. Podlieha ratifikácii a ratifikačné listiny budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
3. Tento dohovor bude otvorený na pristúpenie od 28. júla 1951 pre štáty uvedené v odseku 2 tohto článku. Pristúpenie nadobudne účinnosť uložením listiny o pristúpení u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 40 Doložka o územnej pôsobnosti

1. Ktorýkoľvek štát môže v čase podpisu, ratifikácie alebo pristúpenia vyhlásiť, že tento dohovor rozširuje na všetky územia alebo na ktorékoľvek územie, za ktorého medzinárodné vzťahy je zodpovedný. Toto vyhlásenie nadobudne účinnosť s nadobudnutím platnosti dohovoru pre daný štát.
2. Podobné rozšírenie možno urobiť kedykoľvek neskôr oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a nadobudne účinnosť deväťdesiatym dňom po prijatí tohto oznámenia generálnym tajomníkom Organizácie Spojených národov alebo dňom nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre daný štát, ak je tento dátum neskorší.
3. Pokiaľ ide o územia, na ktoré sa tento dohovor nevzťahuje v deň podpisu, ratifikácie alebo pristúpenia, každý takýto štát posúdi možnosť podniknúť potrebné kroky na rozšírenie pôsobnosti tohto dohovoru na uvedené územia s výhradou súhlasu vlád takýchto štátov, ak je to z ústavných dôvodov nevyhnutné.

Článok 41 Federálna doložka

V prípade federálneho alebo neunitárneho štátu platia tieto ustanovenia:

- a) pokiaľ ide o články tohto dohovoru, ktoré patria do zákonodarnej právomoci federálneho zákonodarného orgánu, budú záväzky federálnej vlády rovnaké ako záväzky strán, ktoré nie sú federálnymi štátmi,
- b) pokiaľ ide o články tohto dohovoru, ktoré patria do zákonodarnej právomoci členských štátov, provincií alebo kantónov, ktoré nie sú podľa ústavného systému federácie povinné prijať zákonodarné opatrenie, federálna vláda navrhne tieto články s priaznivým odporúčaním do pozornosti príslušných orgánov štátov, provincií alebo kantónov v čo najkratšom čase,
- c) federálny zmluvný štát tohto dohovoru poskytne na žiadosť ktoréhokoľvek iného zmluvného štátu, doručení prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov,

vyhlásenie o práve a praxi federácie a jej ústavných častí týkajúce sa akéhokoľvek jednotlivého ustanovenia dohovoru a ukazujúce rozsah, v akom sa toto ustanovenie vykonalo legislatívnym alebo iným opatrením.

Článok 42

Výhrady

1. Pri podpise, ratifikácii alebo pri pristúpení môže ktorýkoľvek štát uplatniť výhrady ku všetkým článkom tohto dohovoru s výnimkou článkov 1, 3, 4, článku 16 ods. 1, článkov 33, 36 až 46.
2. Každý štát, ktorý uplatnil výhradu podľa odseku 1 tohto článku, môže ju kedykoľvek odvolať príslušným oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok 43

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobudne platnosť deväťdesiatym dňom po uložení šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení.
2. Pre každý štát, ktorý ratifikoval tento dohovor alebo k nemu pristúpil po uložení šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení, dohovor nadobudne platnosť deväťdesiatym dňom odo dňa, keď uložil svoju ratifikačnú listinu alebo listinu o pristúpení.

Článok 44

Odstúpenie

1. Ktorýkoľvek zmluvný štát môže kedykoľvek odstúpiť od tohto dohovoru oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
2. Toto odstúpenie nadobudne účinnosť pre daný zmluvný štát jeden rok odo dňa jeho doručenia generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
3. Ktorýkoľvek štát, ktorý urobil vyhlásenie alebo oznámenie podľa článku 40, môže kedykoľvek neskôr oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov vyhlásiť, že dohovor sa prestane vzťahovať na takéto územie jeden rok odo dňa doručenia tohto oznámenia generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok 45

Zmena

1. Ktorýkoľvek štát môže kedykoľvek požiadať o zmenu tohto dohovoru oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
2. Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov odporučí, aké kroky by sa mali vykonať v súvislosti s touto žiadosťou.

Článok 46

Oznámenia generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov bude informovať všetky členské štáty Organizácie Spojených národov a nečlenské štáty uvedené v článku 39 o

- a) vyhláseniach a oznámeniach podľa článku 1 časti B,
- b) podpisoch, ratifikáciách a pristúpeniach podľa článku 39,
- c) vyhláseniach a oznámeniach podľa článku 40,
- d) výhradách a odvolaniach podľa článku 42,
- e) dátume nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článku 43,
- f) odstúpeniach a oznámeniach podľa článku 44,
- g) žiadostiach o zmenu podľa článku 45.

Na potvrdenie toho dolupodpísaní, náležite na to splnomocnení, podpísali tento dohovor v mene svojich vlád.

Dané v Ženeve 28. júla 1951 v jednom vyhotovení, ktorého anglické a francúzske znenie sú rovnako autentické, zostane uložené v archívoch Organizácie Spojených národov, pričom jeho overené kópie sa doručia všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov, ako aj nečlenským štátom uvedeným v článku 39.

DODATOK

Odsek 1

1. Cestovný doklad uvedený v článku 28 tohto dohovoru je obdobou pripojeného vzoru.
2. Doklad musí byť vyhotovený aspoň v dvoch jazykoch, z ktorých jeden musí byť anglický alebo francúzsky.

Odsek 2

V súlade s predpismi štátu vydávajúceho doklad deti môžu byť zapísané do cestovného dokladu jedného z rodičov alebo, vo výnimočných prípadoch, iného dospelého utečenca.

Odsek 3

Poplatky za vydanie dokladu nesmú prevyšovať najnižšiu sadzbu poplatkov za vydanie národných cestovných pasov.

Odsek 4

Okrem osobitných alebo výnimočných prípadov doklad musí byť platný pre čo najväčší počet štátov.

Odsek 5

Cestovný doklad musí mať platnosť jeden alebo dva roky, podľa uváženia orgánu, ktorý ho vydal.

Odsek 6

1. Obnovenie alebo predĺženie platnosti dokladu je v právomoci orgánu, ktorý ho vydal, kým si držiteľ dokladu nevybaví zákonný pobyt na inom území a kým ho má v územnom obvode uvedeného orgánu. Vydanie nového dokladu je za rovnakých podmienok v právomoci orgánu, ktorý vydal predchádzajúci doklad.
2. Zastupiteľské alebo konzulárne úrady osobitne splnomocnené na tento účel majú právo predĺžiť platnosť cestovných dokladov vydaných ich vládami na dobu nepresahujúcu šesť mesiacov.
3. Zmluvné štáty budú priaznivo posudzovať obnovenie alebo predĺženie platnosti cestovných dokladov alebo vydanie nových dokladov utečencom, ktorí sa už zákonne nenachádzajú na ich území, nemajú však možnosť dostať cestovný doklad od štátu ich zákonného pobytu.

Odsek 7

Zmluvné štáty musia uznať platnosť dokladov vydaných podľa ustanovení článku 28 tohto dohovoru.

Odsek 8

Príslušné orgány štátu, do ktorého sa utečenec hodlá vydať, ak sú ochotné povoliť mu vstup a ak požadujú vízum, udelia mu toto vízum do dokladu, ktorého je držiteľom.

Odsek 9

1. Zmluvné štáty sa zaväzujú udeliť tranzitné víza utečencom, ktorí dostali víza pre územie konečného cieľa svojej cesty.
2. Udelenie takýchto víz možno odmietnuť z dôvodov ospravedlňujúcich odmietnutie víza ktorémukoľvek inému cudzincovi.

Odsek 10

Poplatky za udelenie výstupných, vstupných alebo tranzitných víz nesmú prevyšovať najnižšiu sadzbu za víza do cudzích cestovných pasov.

Odsek 11

Ak sa utečenec zákonne usadil na území iného zmluvného štátu, zodpovednosť za vydanie nového dokladu podľa požiadaviek a podmienok článku 28 má príslušný orgán toho územia, na ktorom je utečenec oprávnený podať si žiadosť.

Odsek 12

Orgán vydávajúci nový doklad odoberie starý doklad a vráti ho štátu, ktorý ho vydal, ak je v doklade uvedené, že má byť vrátený; inak doklad odoberie a zruší jeho platnosť.

Odsek 13

1. Každý zmluvný štát sa zaväzuje znova povoliť utečencovi, ktorému vydal cestovný doklad podľa článku 28 tohto dohovoru, vstup na svoje územie kedykoľvek počas platnosti tohto dokladu.
2. V prípade uvedenom v ustanovení bodu 1 tohto odseku zmluvný štát môže požadovať od držiteľa dokladu splnenie všetkých formalít týkajúcich sa výstupu z jeho územia alebo návratu naň.
3. Zmluvné štáty si vyhradzuje právo vo výnimočných prípadoch alebo v prípadoch, keď bol pobyt utečenca povolený na určité obdobie, obmedziť pri vydávaní dokladov dobu, počas ktorej sa utečenec môže vrátiť, na dobu nie kratšiu než tri mesiace.

Odsek 14

S výnimkou podmienok uvedených v odseku 13 ustanovenia tohto dodatku sa nedotýkajú zákonov a iných predpisov upravujúcich podmienky vstupu, tranzitu, pobytu a usídlenia a odchodu z území zmluvných štátov.

Odsek 15

Vydanie dokladu ani v ňom uvedené záznamy neurčujú ani neovplyvňujú postavenie držiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho štátne občianstvo.

Odsek 16

Vydanie dokladu neoprávňuje držiteľa na ochranu zo strany zastupiteľských alebo konzulárnych úradov štátu, ktorý ho vydal, ani neukladá týmto orgánom právo ochrany.

PRÍLOHA**VZOR CESTOVNÉHO DOKLADU**

Doklad má mať tvar knižky (s rozmermi približne 15 × 10 cm).

Odporúča sa, aby bol vytlačený takým spôsobom, aby sa akékoľvek zmeny alebo vymazanie chemickými alebo inými prípravkami mohli ľahko zistiť a aby slová „Dohovor z 28. júla 1951“ boli opakovane vytlačené na každej strane v jazyku štátu vydávajúceho doklad.

(Obálka knižky)

CESTOVNÝ DOKLAD
(Dohovor z 28. júla 1951)

(1)

Číslo: .....

CESTOVNÝ DOKLAD
(Dohovor z 28. júla 1951)

Tento doklad je platný do ....., ak jeho platnosť nebola predĺžená alebo obnovená.
Priezvisko ..... Meno(á) .....
Sprevádzaný ..... dieťaťom (deťmi).

1. Tento doklad sa vydáva iba z dôvodu poskytnúť držiteľovi cestovný doklad, ktorý nahrádza národný pas. Nemá vplyv na štátne občianstvo jeho držiteľa.
2. Držiteľ je oprávnený vrátiť sa do ..... (uviesť štát, ktorého orgán vydáva doklad) do alebo pred ....., ak nie je uvedený neskorší dátum.
(Doba, počas ktorej sa držiteľ môže vrátiť, nesmie byť kratšia než tri mesiace.)
3. Ak sa držiteľ dokladu usídlil v inom štáte než tom, ktorý vydal tento doklad, musí, keď hodlá znova cestovať, požiadať príslušné orgány štátu svojho pobytu o nový doklad. (Starý cestovný doklad odoberie orgán vydávajúci nový doklad a bude vrátený orgánu, ktorý ho vydal.)¹⁾

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

¹⁾ Veta v zátvorke sa zaradi, ak si to štát želá.

(2)

Miesto a dátum narodenia .....
Zamestnanie .....
Terajšie bydlisko .....
*Rodné priezvisko a meno(á) manželky .....
*Priezvisko a meno(á) manžela .....

Popis

Výška .....

Farba vlasov .....

Farba očí .....

Nos .....

Tvár .....

Farba pleti .....

Zvláštne znamenia .....

Deti sprevádzajúce držiteľa

Priezvisko	Meno(á)	Miesto a dátum narodenia	Pohlavie
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

* Čo sa nehodí, prečiarknuť.

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

(3)

Fotografia držiteľa a pečiatka vydávajúceho orgánu
Odtlačky prstov držiteľa (ak sa vyžadujú)

Podpis držiteľa .....

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

(4)

1. Tento doklad je platný pre tieto štáty:

2. Doklad alebo doklady, na ktorých základe bol tento doklad vydaný:

Vydané v .....

Dátum .....

Podpis a pečiatka orgánu
vydávajúceho doklad:

Poplatok zaplatený:

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

(5)

Predĺženie alebo obnovenie platnosti

Poplatok zaplatený:	Od .....
	Do .....
Dané v	Dátum .....

Podpis a pečiatka orgánu predlžujúceho alebo obnovujúceho platnosť dokladu:

Predĺženie alebo obnovenie platnosti

Poplatok zaplatený:	Od .....
	Do .....
Dané v	Dátum .....

Podpis a pečiatka orgánu predlžujúceho alebo obnovujúceho platnosť dokladu:

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

(6)

Predĺženie alebo obnovenie platnosti

Poplatok zaplatený:	Od .....
	Do .....
Dané v	Dátum .....

Podpis a pečiatka orgánu predlžujúceho alebo obnovujúceho platnosť dokladu:

Predĺženie alebo obnovenie platnosti

Poplatok zaplatený:	Od .....
	Do .....
Dané v	Dátum .....

Podpis a pečiatka orgánu predlžujúceho alebo obnovujúceho platnosť dokladu:

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

(7–32)

Víza

Meno držiteľa dokladu musí byť v každom víze znova uvedené.

(Tento doklad obsahuje ..... strán okrem obálky.)

VZOR CESTOVNÉHO DOKLADU

Doklad má mať tvar knižky (s rozmermi približne 15 x10 cm).

Odporúča sa, aby bol vytlačený takým spôsobom, aby sa akékoľvek zmeny alebo vymazanie chemickými alebo inými prípravkami mohli ľahko zistiť a aby slová „Dohovor z 28. júla 1951“ boli opakovane vytlačené na každej strane v jazyku štátu vydávajúceho doklad.

PROTOKOL

týkajúci sa právneho postavenia utečencov

Zmluvné strany tohto protokolu,

berúc na vedomie, že Dohovor o právnom postavení utečencov, uzavretý v Ženeve 28. júla 1951 (ďalej len „dohovor“), zahŕňa iba tie osoby, ktoré sa stali utečencami v dôsledku udalostí pred 1. januárom 1951,

berúc na vedomie, že od prijatia tohto dohovoru sa vyskytli nové kategórie utečencov a že by takíto utečenci nemuseli patriť do pôsobnosti tohto dohovoru,

považujúc za žiaduce, aby všetci utečenci mohli využívať rovnaké postavenie, aké je obsiahnuté v definícii dohovoru, bez vzťahu k časovému obmedzeniu 1. januárom 1951,

dohodli sa takto:

Článok I**Všeobecné ustanovenia**

1. Zmluvné strany tohto protokolu sa zaväzujú uplatňovať na utečencov definovaných v nasledujúcom odseku článku 2 až 34 dohovoru.
2. Na účely tohto protokolu pojem „utečenec“, s výnimkou vzťahujúcou sa na odsek 3 tohto článku, znamená akúkoľvek osobu zodpovedajúcu definícii uvedenej v článku 1 dohovoru, akoby slová „v dôsledku udalostí pred 1. januárom 1951“ a slová „v dôsledku týchto udalostí“ uvedené v článku 1 časti A ods. 2 boli vynechané.
3. Zmluvné strany budú dodržiavať tento protokol bez akýchkoľvek geografických obmedzení, avšak platné vyhlásenia zmluvných štátov dohovoru podľa článku 1 časti B ods. 1 písm. a), ak neboli rozšírené podľa článku 1 časti B ods. 2, vzťahujú sa aj na tento protokol.

Článok II**Spolupráca štátnych orgánov s Organizáciou Spojených národov**

1. Zmluvné strany tohto protokolu sa zaväzujú spolupracovať s Úradom Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov alebo s ktoroukoľvek inou odbornou organizáciou Organizácie Spojených národov, ktorá ho môže nahradiť vo výkone jeho funkcií, a najmä uľahčovať jeho povinnosť dohliadať na vykonávanie ustanovení tohto protokolu.
2. Zmluvné strany tohto protokolu s cieľom umožniť Úradu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov alebo ktorejkoľvek inej odbornej organizácii Organizácie Spojených národov, ktorá ho môže nahradiť, vypracúvať správy príslušným orgánom Organizácie Spojených národov sa zaväzujú poskytovať im v náležitej forme požadované informácie a štatistické údaje týkajúce sa
  - a) situácie utečencov,
  - b) uplatňovania tohto protokolu,

- c) zákonov, nariadení a vyhlášok vzťahujúcich sa na utečencov, ktoré sú platné alebo nadobudnú platnosť.

Článok III

Informácie o vnútroštátnom zákonodarstve

Zmluvné strany tohto protokolu budú informovať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov o zákonoch a predpisoch, ktoré môžu prijať na zabezpečenie vykonávania tohto protokolu.

Článok IV

Riešenie sporov

Akýkoľvek spor medzi zmluvnými stranami tohto protokolu, ktorý sa týka jeho výkladu alebo jeho vykonávania a ktorý sa nedá vyriešiť iným spôsobom, bude na žiadosť ktorejkoľvek strany sporu predložený Medzinárodnému súdnemu dvoru.

Článok V

Pristúpenie

Tento protokol bude otvorený na pristúpenie všetkým zmluvným štátom dohovoru a ktorémukoľvek členskému štátu Organizácie Spojených národov alebo členovi odbornej organizácie Organizácie Spojených národov, alebo tomu štátu, ktorému zašle pozvanie na pristúpenie Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov. Pristúpenie nadobudne platnosť uložením listiny o pristúpení u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok VI

Federálna doložka

V prípade federálneho alebo neunitárneho štátu platia tieto ustanovenia:

- a) pokiaľ ide o články dohovoru, ktoré sa musia vykonávať podľa článku I ods. 1 tohto protokolu a patria do zákonodarnej právomoci federálneho zákonodarného orgánu, budú záväzky federálnej vlády v tomto rozsahu rovnaké ako záväzky tých zmluvných strán, ktoré nie sú federálnymi štátmi,
- b) pokiaľ ide o články dohovoru, ktoré sa musia vykonávať podľa článku I ods. 1 tohto protokolu a patria do zákonodarnej právomoci členského štátu, provincie alebo kantónu, ktoré nie sú podľa ústavného systému federácie povinné prijať zákonodarné opatrenie, federálna vláda navrhne tieto články s priaznivým odporúčaním do pozornosti príslušných orgánov štátov, provincií alebo kantónov v čo najkratšom čase,
- c) federálny zmluvný štát tohto protokolu poskytne na žiadosť ktorejkoľvek inej zmluvnej strany, doručенú prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, vyhlásenie o práve a praxi federácie a jej ústavných častí týkajúce sa akéhokoľvek jednotlivého ustanovenia dohovoru, ktoré sa musí vykonávať podľa článku I ods. 1 tohto protokolu, a ukazujúce rozsah, v akom sa toto ustanovenie vykonalo legislatívnym alebo iným opatrením.

Článok VII

Výhrady a vyhlásenia

1. Pri pristúpení môže ktorýkoľvek štát vysloviť výhrady k článku IV tohto protokolu a k vykonávaniu akýchkoľvek ustanovení dohovoru v súlade s článkom I tohto protokolu s výnimkou tých, ktoré sú obsiahnuté v článkoch 1, 3, 4, článku 16 ods.1 a článku 33, za predpokladu, že v prípade zmluvného štátu dohovoru sa výhrady vyslovené podľa tohto článku nebudú vzťahovať na utečencov patriacich do pôsobnosti dohovoru.
2. Výhrady vyslovené zmluvnými štátmi dohovoru podľa článku 42 dohovoru sa vzťahujú na ich záväzky vyplývajúce im z tohto protokolu, ak ich neodvolajú.

3. Ktorýkoľvek štát, ktorý vyslovil výhradu podľa odseku 1 tohto článku, ju môže kedykoľvek odvolať oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
4. Vyhlásenia podľa článku 40 ods. 1 a 2 dohovoru vyslovené zmluvnou stranou pristupujúcou k tomuto protokolu sa budú vzťahovať na tento protokol, ak pri pristúpení neurobí zmluvná strana opačné oznámenie zaslané generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Ustanovenia článku 40 ods. 2 a 3 a článku 44 ods. 3 dohovoru sa vzťahujú mutatis mutandis na tento protokol.

Článok VIII

Nadobudnutie platnosti

1. Tento protokol nadobudne platnosť dňom uloženia šiestej listiny o pristúpení.
2. Pre každý štát, ktorý pristúpil k tomuto protokolu po uložení šiestej listiny o pristúpení, nadobudne tento protokol platnosť dňom uloženia jeho listiny o pristúpení.

Článok IX

Odstúpenie

1. Ktorákoľvek zmluvná strana môže kedykoľvek odstúpiť od tohto protokolu oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
2. Takéto odstúpenie nadobudne účinnosť pre danú zmluvnú stranu jeden rok odo dňa jeho doručenia generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok X

Oznámenia generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov bude informovať všetky štáty uvedené v článku V tohto protokolu o dátume nadobudnutia platnosti tohto protokolu, o pristúpeniach, výhradách a odvolaní výhrad a o odstúpení od tohto protokolu, ako aj o vyhláseniach a oznámeniach, ktoré sa naň vzťahujú.

Článok XI

Uloženie v archívoch Sekretariátu Organizácie Spojených národov

Jeden výtlačok tohto protokolu, ktorého čínske, anglické, francúzske, ruské a španielske znenie sú rovnako autentické, podpísaný predsedom Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov a generálnym tajomníkom Organizácie Spojených národov, bude uložený v archívoch Sekretariátu Organizácie Spojených národov. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov dodá jeho overené kópie všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov, ako aj ostatným štátom uvedeným v článku V.

Príloha k č. 319/1996 Z. z.

**CONVENTION
RELATING TO THE STATUS OF REFUGEES**

Preamble

The High Contracting Parties

Considering that the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly have affirmed the principle that human beings shall enjoy fundamental rights and freedoms without discrimination,

Considering that the United Nations has, on various occasions, manifested its profound concern for refugees and endeavoured to assure refugees the widest possible exercise of these fundamental rights and freedoms,

Considering that it is desirable to revise and consolidate previous international agreements relating to the status of refugees and to extend the scope of and the protection accorded by such instruments by means of a new agreement,

Considering that the grant of asylum may place unduly heavy burdens on certain countries, and that a satisfactory solution of a problem of which the United Nations has recognized the international scope and nature cannot therefore be achieved without international co-operation,

Expressing the wish that all States, recognizing the social and humanitarian nature of the problem of refugees, will do everything within their power to prevent this problem from becoming a cause of tension between States,

Noting that the United Nations High Commissioner for Refugees is charged with the task of supervising international conventions providing for the protection of refugees, and recognizing that the effective co-ordination of measures taken to deal with this problem will depend upon the co-operation of States with the High Commissioner,

Have agreed as follows:

CHAPTER I.

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Definition of the term "refugee"

A. For the purposes of the present Convention, the term "refugee" shall apply to any person who:

- (1) Has been considered a refugee under the Arrangements of 12 May 1926 and 30 June 1928 or under the Conventions of 28 October 1933 and 10 February 1938, the Protocol of 14 September 1939

or the Constitution of the International Refugee Organization;

Decisions of non-eligibility taken by the International Refugee Organization during the period of its activities shall not prevent the status of refugee being accorded to persons who fulfil the conditions of paragraph 2 of this section;

- (2) As a result of events occurring before 1 January 1951 and owing to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it.

In the case of a person who has more than one nationality, the term "the country of his nationality" shall mean each of the countries of which he is a national, and a person shall not be deemed to be lacking the protection of the country of his nationality if, without any valid reason based on well-founded fear, he has not availed himself of the protection of one of the countries of which he is a national.

B.(1) For the purposes of this Convention, the words "events occurring before 1 January 1951" in Article 1, Section A, shall be understood to mean either

- (a) "events occurring in Europe before 1 January 1951" or
- (b) "events occurring in Europe or elsewhere before 1 January 1951", and each Contracting State shall make a declaration at the time of signature, ratification or accession, specifying which of these meanings it applies for the purpose of its obligations under this Convention.

(2) Any Contracting State which has adopted alternative (a) may at any time extend its obligations by adopting alternative (b) by means of a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

C. This Convention shall cease to apply to any person falling under the terms of section A if:

- (1) He has voluntarily re-availed himself of the protection of the country of his nationality; or
- (2) Having lost his nationality, he has voluntarily re-acquired it, or
- (3) He has acquired a new nationality, and enjoys the protection of the country of his new nationality; or

- (4) He has voluntarily re-established himself in the country which he left or outside which he remained owing to fear of persecution; or
- (5) He can no longer, because the circumstances in connexion with which he has been recognized as a refugee have ceased to exist, continue to refuse to avail himself of the protection of the country of his nationality;

Provided that this paragraph shall not apply to a refugee falling under section A (1) of this Article who is able to invoke compelling reasons arising out of previous persecution for refusing to avail himself of the protection of the country of nationality;

- (6) Being a person who has no nationality he is, because the circumstances in connexion with which he has been recognized as a refugee have ceased to exist, able to return to the country of his former habitual residence;

Provided that this paragraph shall not apply to a refugee falling under section A (1) of this Article who is able to invoke compelling reasons arising out of previous persecution for refusing to return to the country of his former habitual residence.

- D. This Convention shall not apply to persons who are at present receiving from organs or agencies of the United Nations other than the United Nations High Commissioner for Refugees protection or assistance.

When such protection or assistance has ceased for any reason, without the position of such persons being definitively settled in accordance with the relevant resolutions adopted by the General Assembly of the United Nations, these persons shall ipso facto be entitled to the benefits of this Convention.

- E. This Convention shall not apply to a person who is recognized by the competent authorities of the country in which he has taken residence as having the rights and obligations which are attached to the possession of the nationality of that country.
- F. The provisions of this Convention shall not apply to any person with respect to whom there are serious reasons for considering that:
- he has committed a crime against peace, a war crime, or a crime against humanity, as defined in the international instruments drawn up to make provision in respect of such crimes;
  - he has committed a serious non-political crime outside the country of refuge prior to his admission to that country as a refugee;
  - he has been guilty of acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 2

General obligations

Every refugee has duties to the country in which he finds himself, which require in particular that he conform to its laws and regulations as well as to measures taken for the maintenance of public order.

Article 3

Non-discrimination

The Contracting States shall apply the provisions of this Convention to refugees without discrimination as to race, religion or country of origin.

Article 4

Religion

The Contracting States shall accord to refugees within their territories treatment at least as favourable as that accorded to their nationals with respect to freedom to practise their religion and freedom as regards the religious education of their children.

Article 5

Rights granted apart from this Convention

Nothing in this Convention shall be deemed to impair any rights and benefits granted by a Contracting State to refugees apart from this Convention.

Article 6

The term "in the same circumstances"

For the purpose of this Convention, the term "in the same circumstances" implies that any requirements (including requirements as to length and conditions of sojourn or residence) which the particular individual would have to fulfil for the enjoyment of the right in question, if he were not a refugee, must be fulfilled by him, with the exception of requirements which by their nature a refugee is incapable of fulfilling.

Article 7

Exemption from reciprocity

1. Except where this Convention contains more favourable provisions, a Contracting State shall accord to refugees the same treatment as is accorded to aliens generally.

2. After a period of three years' residence, all refugees shall enjoy exemption from legislative reciprocity in the territory of the Contracting States.

3. Each Contracting State shall continue to accord to refugees the rights and benefits to which they were already entitled, in the absence of reciprocity, at the date of entry into force of this Convention for that State.

4. The Contracting States shall consider favourably the possibility of according to refugees, in the absence of reciprocity, rights and benefits beyond those to which they are entitled according to paragraphs 2 and 3, and to extending exemption from reciprocity to refugees who do not fulfil the conditions provided for in paragraphs 2 and 3.

5. The provisions of paragraphs 2 and 3 apply both

to the rights and benefits referred to in articles 13, 18, 19, 21 and 22 of this Convention and to rights and benefits for which this Convention does not provide.

Article 8

Exemption from exceptional measures

With regard to exceptional measures which may be taken against the person, property or interests of nationals of a foreign State, the Contracting States shall not apply such measures to a refugee who is formally a national of the said State solely on account of such nationality. Contracting States which, under their legislation, are prevented from applying the general principle expressed in this article, shall, in appropriate cases, grant exemptions in favour of such refugees.

Article 9

Provisional measures

Nothing in this Convention shall prevent a Contracting State, in time of war or other grave and exceptional circumstances, from taking provisionally measures which it considers to be essential to the national security in the case of a particular person, pending a determination by the Contracting State that that person is in fact a refugee and that the continuance of such measures is necessary in his case in the interests of national security.

Article 10

Continuity of residence

1. Where a refugee has been forcibly displaced during the Second World War and removed to the territory of a Contracting State, and is resident there, the period of such enforced sojourn shall be considered to have been lawful residence within that territory.

2. Where a refugee has been forcibly displaced during the Second World War from the territory of a Contracting State and has, prior to the date of entry into force of this Convention, returned there for the purpose of taking up residence, the period of residence before and after such enforced displacement shall be regarded as one uninterrupted period for any purposes for which uninterrupted residence is required.

Article 11

Refugee seamen

In the case of refugees regularly serving as crew members on board a ship flying the flag of a Contracting State, that State shall give sympathetic consideration to their establishment on its territory and the issue of travel documents to them or their temporary admission to its territory particularly with a view to facilitating their establishment in another country.

CHAPTER II JURIDICAL STATUS

Article 12

Personal status

1. The personal status of a refugee shall be governed by the law of the country of his domicile or, if he has no domicile, by the law of the country of his residence.

2. Rights previously acquired by a refugee and dependent on personal status, more particularly rights attaching to marriage, shall be respected by a Contracting State, subject to compliance, if this be necessary, with the formalities required by the law of that State, provided that the right in question is one which would have been recognized by the law of that State had he not become a refugee.

Article 13

Movable and immovable property

The Contracting States shall accord to a refugee treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the acquisition of movable and immovable property and other rights pertaining thereto, and to leases and other contracts relating to movable and immovable property.

Article 14

Artistic rights and industrial property

In respect of the protection of industrial property, such as inventions, designs or models, trade marks, trade names, and of rights in literary, artistic and scientific works, a refugee shall be accorded in the country in which he has his habitual residence the same protection as is accorded to nationals of that country. In the territory of any other Contracting State, he shall be accorded the same protection as is accorded in that territory to nationals of the country in which he has his habitual residence.

Article 15

Right of association

As regards non-political and non-profit-making associations and trade unions the Contracting States shall accord to refugees lawfully staying in their territory the most favourable treatment accorded to nationals of a foreign country, in the same circumstances.

Article 16

Access to courts

1. A refugee shall have free access to the courts of law on the territory of all Contracting States.

2. A refugee shall enjoy in the Contracting State in which he has his habitual residence the same treatment as a national in matters pertaining to access

to the Courts, including legal assistance and exemption from *cautio judicatum solvi*.

3. A refugee shall be accorded in the matters referred to in paragraph 2 in countries other than that in which he has his habitual residence the treatment granted to a national of the country of his habitual residence.

CHAPTER III GAINFUL EMPLOYMENT

Article 17 Wage-earning employment

1. The Contracting States shall accord to refugees lawfully staying in their territory the most favourable treatment accorded to nationals of a foreign country in the same circumstances, as regards the right to engage in wage-earning employment.

2. In any case, restrictive measures imposed on aliens or the employment of aliens for the protection of the national labour market shall not be applied to a refugee who was already exempt from them at the date of entry into force of this Convention for the Contracting State concerned, or who fulfils one of the following conditions:

- (a) He has completed three years' residence in the country;
- (b) He has a spouse possessing the nationality of the country of residence. A refugee may not invoke the benefits of this provision if he has abandoned his spouse;
- (c) He has one or more children possessing the nationality of the country of residence.

3. The Contracting States shall give sympathetic consideration to assimilating the rights of all refugees with regard to wage-earning employment to those of nationals, and in particular of those refugees who have entered their territory pursuant to programmes of labour recruitment or under immigration schemes.

Article 18 Self-employment

The Contracting States shall accord to a refugee lawfully in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage on his own account in agriculture, industry, handicrafts and commerce and to establish commercial and industrial companies.

Article 19 Liberal professions

1. Each Contracting State shall accord to refugees lawfully staying in their territory who hold diplomas recognized by the competent authorities of that State, and who are desirous of practising a liberal profession, treatment as favourable as possible and, in any event,

not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

2. The Contracting States shall use their best endeavours consistently with their laws and constitutions to secure the settlement of such refugees in the territories, other than the metropolitan territory, for whose international relations they are responsible.

CHAPTER IV WELFARE

Article 20 Rationing

Where a rationing system exists, which applies to the population at large and regulates the general distribution of products in short supply, refugees shall be accorded the same treatment as nationals.

Article 21 Housing

As regards housing, the Contracting States, in so far as the matter is regulated by laws or regulations or is subject to the control of public authorities, shall accord to refugees lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Article 22 Public education

1. The Contracting States shall accord to refugees the same treatment as is accorded to nationals with respect to elementary education.

2. The Contracting States shall accord to refugees treatment as favourable as possible, and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, with respect to education other than elementary education and, in particular, as regards access to studies, the recognition of foreign school certificates, diplomas and degrees, the remission of fees and charges and the award of scholarships.

Article 23 Public relief

The Contracting States shall accord to refugees lawfully staying in their territory the same treatment with respect to public relief and assistance as is accorded to their nationals.

Article 24 Labour legislation and social security

1. The Contracting States shall accord to refugees lawfully staying in their territory the same treatment as is accorded to nationals in respect of the following matters:

- (a) In so far as such matters are governed by laws or regulations or are subject to the control of administrative authorities: remuneration, including family allowances where these form part of remuneration, hours of work, overtime arrangements, holidays with pay, restrictions on home work, minimum age of employment, apprenticeship and training, women's work and the work of young persons, and the enjoyment of the benefits of collective bargaining;
- (b) Social security (legal provisions in respect of employment injury, occupational diseases, maternity, sickness, disability, old age, death, unemployment, family responsibilities and any other contingency which, according to national laws or regulations, is covered by a social security scheme), subject to the following limitations:
- (i) There may be appropriate arrangements for the maintenance of acquired rights and rights in course of acquisition;
- (ii) National laws or regulations of the country of residence may prescribe special arrangements concerning benefits or portions of benefits which are payable wholly out of public funds, and concerning allowances paid to persons who do not fulfil the contribution conditions prescribed for the award of a normal pension.

2. The right to compensation for the death of a refugee resulting from employment injury or from occupational disease shall not be affected by the fact that the residence of the beneficiary is outside the territory of the Contracting State.

3. The Contracting States shall extend to refugees the benefits of agreements concluded between them, or which may be concluded between them in the future, concerning the maintenance of acquired rights and rights in the process of acquisition in regard to social security, subject only to the conditions which apply to nationals of the States signatory to the agreements in question.

4. The Contracting States will give sympathetic consideration to extending to refugees so far as possible the benefits of similar agreements which may at any time be in force between such Contracting States and non-contracting States.

CHAPTER V ADMINISTRATIVE MEASURES

Article 25

Administrative assistance

1. When the exercise of a right by a refugee would normally require the assistance of authorities of a foreign country to whom he cannot have recourse, the Contracting States in whose territory he is residing shall arrange that such assistance be afforded to him by their own authorities or by an international authority.

2. The authority or authorities mentioned in paragraph 1 shall deliver or cause to be delivered under their supervision to refugees such documents or certi-

fications as would normally be delivered to aliens by or through their national authorities.

3. Documents or certifications so delivered shall stand in the stead of the official instruments delivered to aliens by or through their national authorities, and shall be given credence in the absence of proof to the contrary.

4. Subject to such exceptional treatment as may be granted to indigent persons, fees may be charged for the services mentioned herein, but such fees shall be moderate and commensurate with those charged to nationals for similar services.

5. The provisions of this article shall be without prejudice to articles 27 and 28.

Article 26

Freedom of movement

Each Contracting State shall accord to refugees lawfully in its territory the right to choose their place of residence and to move freely within its territory, subject to any regulations applicable to aliens generally in the same circumstances.

Article 27

Identity papers

The Contracting States shall issue identity papers to any refugee in their territory who does not possess a valid travel document.

Article 28

Travel documents

1. The Contracting States shall issue to refugees lawfully staying in their territory travel documents for the purpose of travel outside their territory unless compelling reasons of national security or public order otherwise require, and the provisions of the Schedule to this Convention shall apply with respect to such documents. The Contracting States may issue such a travel document to any other refugee in their territory; they shall in particular give sympathetic consideration to the issue of such a travel document to refugees in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

2. Travel documents issued to refugees under previous international agreements by parties thereto shall be recognized and treated by the Contracting States in the same way as if they had been issued pursuant to this article.

Article 29

Fiscal charges

1. The Contracting States shall not impose upon refugees duties, charges or taxes, of any description whatsoever, other or higher than those which are or may be levied on their nationals in similar situations.

2. Nothing in the above paragraph shall prevent the application to refugees of the laws and regulations concerning charges in respect of the issue to aliens of administrative documents including identity papers.

Article 30

Transfer of assets

1. A Contracting State shall, in conformity with its laws and regulations, permit refugees to transfer assets which they have brought into its territory, to another country where they have been admitted for the purposes of resettlement.

2. A Contracting State shall give sympathetic consideration to the application of refugees for permission to transfer assets wherever they may be and which are necessary for their resettlement in another country to which they have been admitted.

Article 31

Refugees unlawfully in the country of refuge

1. The Contracting States shall not impose penalties, on account of their illegal entry or presence, on refugees who, coming directly from a territory where their life or freedom was threatened in the sense of Article 1, enter or are present in their territory without authorization, provided they present themselves without delay to the authorities and show good cause for their illegal entry or presence.

2. The Contracting States shall not apply to the movements of such refugees restrictions other than those which are necessary and such restrictions shall only be applied until their status in the country is regularized or they obtain admission into another country. The Contracting States shall allow such refugees a reasonable period and all the necessary facilities to obtain admission into another country.

Article 32

Expulsion

1. The Contracting States shall not expel a refugee lawfully in their territory save on grounds of national security or public order.

2. The expulsion of such a refugee shall be only in pursuance of a decision reached in accordance with due process of law. Except where compelling reasons of national security otherwise require, the refugee shall be allowed to submit evidence to clear himself, and to appeal to and be represented for the purpose before competent authority or a person or persons specially designated by the competent authority.

3. The Contracting States shall allow such a refugee a reasonable period within which to seek legal admission into another country. The Contracting States reserve the right to apply during that period such internal measures as they may deem necessary.

Article 33

Prohibition of expulsion or return ("refoulement")

1. No Contracting State shall expel or return (*refouler*) a refugee in any manner whatsoever to the frontiers of territories where his life or freedom would be threatened on account of his race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion.

2. The benefit of the present provision may not, however, be claimed by a refugee whom there are reasonable grounds for regarding as a danger to the security of the country in which he is, or who, having been convicted by a final judgement of a particularly serious crime, constitutes a danger to the community of that country.

Article 34

Naturalization

The Contracting States shall as far as possible facilitate the assimilation and naturalization of refugees. They shall in particular make every effort to expedite naturalization proceedings and to reduce as far as possible the charges and costs of such proceedings.

CHAPTER VI

EXECUTORY AND TRANSITORY PROVISIONS

Article 35

Co-operation of the national authorities with the United Nations

1. The Contracting States undertake to co-operate with the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, or any other agency of the United Nations which may succeed it, in the exercise of its functions, and shall in particular facilitate its duty of supervising the application of the provisions of this Convention.

2. In order to enable the Office of the High Commissioner or any other agency of the United Nations which may succeed it, to make reports to the competent organs of the United Nations, the Contracting States undertake to provide them in the appropriate form with information and statistical data requested concerning:

- (a) the condition of refugees,
- (b) the implementation of this Convention, and
- (c) laws, regulations and decrees which are, or may hereafter be, in force relating to refugees.

Article 36

Information on national legislation

The Contracting States shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the laws and regulations which they may adopt to ensure the application of this Convention.

Article 37

Relation to previous Conventions

Without prejudice to article 28, paragraph 2, of this Convention, this Convention replaces, as between parties to it, the Arrangements of 5 July 1922, 31 May 1924, 12 May 1926, 30 June 1928 and 30 July 1935, the Conventions of 28 October 1933 and 10 February 1938, the Protocol of 14 September 1939 and the Agreement of 15 October 1946.

CHAPTER VII
FINAL CLAUSES

Article 38

Settlement of disputes

Any dispute between parties to this Convention relating to its interpretation or application, which cannot be settled by other means, shall be referred to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 39

Signature, ratification and accession

1. This Convention shall be opened for signature at Geneva on 28 July 1951 and shall thereafter be deposited with the Secretary-General of the United Nations. It shall be open for signature at the European Office of the United Nations from 28 July to 31 August 1951 and shall be reopened for signature at the Headquarters of the United Nations from 17 September 1951 to 31 December 1952.

2. This Convention shall be open for signature on behalf of all States Members of the United Nations, and also on behalf of any other State invited to attend the Conference of Plenipotentiaries on the Status of Refugees and Stateless Persons or to which an invitation to sign will have been addressed by the General Assembly. It shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. This Convention shall be open from 28 July 1951 for accession by the States referred to in paragraph 2 of this Article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 40

Territorial application clause

1. Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that this Convention shall extend to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. Such a declaration shall take effect when the Convention enters into force for the State concerned.

2. A any time thereafter any such extension shall be made by notification addressed to the Secretary-General of the United Nations and shall take effect as from the

ninetieth day after the day of receipt by the Secretary-General of the United Nations of this notification, or as from the date of entry into force of the Convention for the State concerned, whichever is the later.

3. With respect to those territories to which this Convention is not extended at the time of signature, ratification or accession, each State concerned shall consider the possibility of taking the necessary steps in order to extend the application of this Convention to such territories, subject, where necessary for constitutional reasons, to the consent of the governments of such territories.

Article 41

Federal clause

In the case of a Federal or non-unitary State, the following provisions shall apply:

- (a) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of the federal legislative authority, the obligations of the Federal Government shall to this extent be the same as those of Parties which are not Federal States;
- (b) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of constituent States, provinces or cantons which are not, under the constitutional system of the federation, bound to take legislative action, the Federal Government shall bring such articles with a favourable recommendation to the notice of the appropriate authorities of States, provinces or cantons at the earliest possible moment;
- (c) A Federal State Party to this Convention shall, at the request of any other Contracting State transmitted through the Secretary-General of the United Nations, supply a statement of the law and practice of the Federation and its constituent units in regard to any particular provision of the Convention showing the extent to which effect has been given to that provision by legislative or other action.

Article 42

Reservations

1. At the time of signature, ratification or accession, any State may make reservations to articles of the Convention other than to articles 1, 3, 4, 16 (1), 33, 36-46 inclusive.

2. Any State making a reservation in accordance with paragraph 1 of this article may at any time withdraw the reservation by a communication to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Article 43

Entry into force

1. This Convention shall come into force on the ninetieth day following the day of deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 44
Denunciation

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year from the date upon which it is received by the Secretary-General of the United Nations.

3. Any State which has made a declaration or notification under article 40 may, at any time thereafter, by a notification to the Secretary-General of the United Nations, declare that the Convention shall cease to extend to such territory one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 45
Revision

1. Any Contracting State may request revision of this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall recommend the steps, if any, to be taken in respect of such request.

Article 46

Notifications by the Secretary-General
of the United Nations

The Secretary-General of the United Nations shall inform all Members of the United Nations and non-member States referred to in article 39:

- (a) of declarations and notifications in accordance with Section B of Article 1;
- (b) of signatures, ratifications and accessions in accordance with article 39;
- (c) of declarations and notifications in accordance with article 40;
- (d) of reservations and withdrawals in accordance with article 42;
- (e) of the date on which this Convention will come into force in accordance with article 43;
- (f) of denunciations and notifications in accordance with article 44;
- (g) of requests for revision in accordance with article 45.

IN FAITH WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed this Convention on behalf of their respective Governments.

DONE at Geneva, this twenty-eighth day of July, one thousand nine hundred and fifty-one, in a single copy, of which the English and French texts are equally authentic and which shall remain deposited in the archives of the United Nations and certified true copies of which shall be delivered to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in article 39.

SCHEDULE

Paragraph 1

1. The travel document referred to in article 28 of this Convention shall be similar to the specimen annexed hereto.

2. The document shall be made out in at least two languages, one of which shall be English or French.

Paragraph 2

Subject to the regulations obtaining in the country of issue, children may be included in the travel document of a parent or, in exceptional circumstances, of another adult refugee.

Paragraph 3

The fees charged for issue of the document shall not exceed the lowest scale of charges for national passports.

Paragraph 4

Save in special or exceptional cases, the document shall be made valid for the largest possible number of countries.

Paragraph 5

The document shall have a validity of either one or two years, at the discretion of the issuing authority.

Paragraph 6

1. The renewal or extension of the validity of the document is a matter for the authority which issued it, so long as the holder has not established lawful residence in another territory and resides lawfully in the territory of the said authority. The issue of a new document is, under the same conditions, a matter for the authority which issued the former document.

2. Diplomatic or consular authorities, specially

authorized for the purpose, shall be empowered to extend, for a period not exceeding six months, the validity of travel documents issued by their Governments.

3. The Contracting States shall give sympathetic consideration to renewing or extending the validity of travel documents or issuing new documents to refugees no longer lawfully resident in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

Paragraph 7

The Contracting States shall recognize the validity of the documents issued in accordance with the provisions of article 28 of this Convention.

Paragraph 8

The competent authorities of the country to which the refugee desires to proceed shall, if they are prepared to admit him and if a visa is required, affix a visa on the document of which he is the holder.

Paragraph 9

1. The Contracting States undertake to issue transit visas to refugees who have obtained visas for a territory of final destination.

2. The issue of such visas may be refused on grounds which would justify refusal of a visa to any alien.

Paragraph 10

The fees for the issue of exit, entry or transit visas shall not exceed the lowest scale of charges for visas on foreign passports.

Paragraph 11

When a refugee has lawfully taken up residence in the territory of another Contracting State, the responsibility for the issue of a new document, under the terms and conditions of article 28, shall be that of the competent authority of that territory, to which the refugee shall be entitled to apply.

Paragraph 12

The authority issuing a new document shall withdraw the old document and shall return it to the country of issue, if it is stated in the document that it should be so returned; otherwise it shall withdraw and cancel the document.

Paragraph 13

1. Each Contracting State undertakes that the holder of a travel document issued by it in accordance with article 28 of this Convention shall be readmitted to its territory at any time during the period of its validity.

2. Subject to the provisions of the preceding subparagraph, a Contracting State may require the holder of the document to comply with such formalities as may be prescribed in regard to exit from or return to its territory.

3. The Contracting States reserve the right, in exceptional cases, or in cases where the refugee's stay is authorized for a specific period, when issuing the document, to limit the period during which the refugee may return to a period of not less than three months.

Paragraph 14

Subject only to the terms of paragraph 13, the provisions of this Schedule in no way affect the laws and regulations governing the conditions of admission to, transit through, residence and establishment in, and departure from, the territories of the Contracting States.

Paragraph 15

Neither the issue of the document nor the entries made thereon determine or affect the status of the holder, particularly as regards nationality.

Paragraph 16

The issue of the document does not in any way entitle the holder to the protection of the diplomatic or consular authorities of the country of issue, and does not confer on these authorities a right of protection.

ANNEX

SPECIMEN TRAVEL DOCUMENT

The document will be in booklet form (approximately 15 ×10 centimetres).

It is recommended that it be so printed that any erasure or alteration by chemical or other means can be readily detected, and that the words "Convention of 28 July 1951" be printed in continuous repetition on each page, in the language of the issuing country.

(Cover of booklet)

TRAVEL DOCUMENT
(Convention of 28 July 1951)

(1)

No. ....

TRAVEL DOCUMENT
(Convention of 28 July 1951)

This document expires on ....., unless its validity is extended or renewed.

Name ..... Forename(s) .....

Accompanied by ..... child (children).

- 1. This document is issued solely with a view to providing the holder with a travel document which can serve in lieu of a national passport. It is without prejudice to and in no way affects the holder's nationality.
- 2. The holder is authorized to return to ..... (state here the country whose authorities are issuing the document) on or before ..... unless some later date is hereafter specified. (The period during which the holder is allowed to return must not be less than three months.)
- 3. Should the holder take up residence in a country other than that which issued the present document, he must, if he wishes to travel again, apply to the competent authorities of his country of residence for a new document. (The old travel document shall be withdrawn by the authority issuing the new document and returned to the authority which issued it.)¹⁾

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

¹⁾ The sentence in brackets to be inserted by Governments which so desire.

(2)

Place and date of birth .....

Occupation .....

Present residence .....

*Maiden name and forename(s) of wife .....

*Name and forename(s) of husband .....

Description

Height .....

Hair.....

Colour of eyes.....

Nose.....

Shape of face.....

Complexion.....

Special peculiarities.....

Children accompanying holder

Name	Forename(s)	Place and date of birth	Sex
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

* Strike out whichever does not apply.

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

(3)

**Photograph of holder and stamp of issuing authority
Finger-prints of holder (if required)**

Signature of holder .....

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

(4)

1. This document is valid for the following countries:

2. Document or documents on the basis of which the present document is issued:

Issued at .....

Date .....

Signature and stamp of authority
issuing the document:

Fee paid:

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

(5)

Extension or renewal of validity

Fee paid: From.....
 Done at..... To.....
 Date.....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:

Extension or renewal of validity

Fee paid: From.....
 Done at..... To.....
 Date.....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

(6)

Extension or renewal of validity

Fee paid: From.....
 Done at..... To.....
 Date.....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:

Extension or renewal of validity

Fee paid: From.....
 Done at..... To.....
 Date.....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document:

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

(7-32)

Visas

The name of the holder of the document must be repeated in each visa.

(This document contains ..... pages, exclusive of cover.)

PROTOCOL RELATING TO THE STATUS OF REFUGEES

The States Parties to the present Protocol,

Considering that the Convention relating to the Status of Refugees done at Geneva on 28 July 1951 (hereinafter referred to as the Convention) covers only those persons who have become refugees as a result of events occurring before 1 January 1951,

Considering that new refugee situations have arisen since the Convention was adopted and that the refugees concerned may therefore not fall within the scope of the Convention,

Considering that it is desirable that equal status should be enjoyed by all refugees covered by the definition in the Convention irrespective of the dateline 1 January 1951,

Have agreed as follows:

Article I

General provision

1. The States Parties to the present Protocol undertake to apply articles 2 to 34 inclusive of the Convention to refugees as hereinafter defined.

2. For the purpose of the present Protocol, the term "refugee" shall, except as regards the application of paragraph 3 of this article, mean any person within the definition of article 1 of the Convention as if the words "As a result of events occurring before 1 January 1951 and ..." and the words "...as a result of such events" in article 1 A (2) were omitted.

3. The present Protocol shall be applied by the States Parties hereto without any geographic limitation, save that existing declarations made by States already Parties to the Convention in accordance with article 1 B (1) (a) of the Convention, shall, unless extended under article 1 B (2) thereof, apply also under the present Protocol.

Article II

Co-operation of the national authorities with the United Nations

1. The States Parties to the present Protocol undertake to co-operate with the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, or any other agency of the United Nations which may succeed it, in the exercise of its functions, and shall in particular facilitate its duty of supervising the application of the provisions of the present Protocol.

2. In order to enable the Office of the High Commissioner, or any other agency of the United Nations which may succeed it, to make reports to the competent organs of the United Nations, the States Parties to the present Protocol undertake to provide them with the information and statistical data requested, in the appropriate form, concerning:

- (a) The condition of refugees;
- (b) The implementation of the present Protocol;

- (c) Laws, regulations and decrees which are, or may hereafter be, in force relating to refugees.

Article III

Information on national legislation

The States Parties to the present Protocol shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the laws and regulations which they may adopt to ensure the application of the present Protocol.

Article IV

Settlement of disputes

Any dispute between States Parties to the present Protocol which relates to its interpretation or application and which cannot be settled by other means shall be referred to, the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article V

Accession

The present Protocol shall be open for accession on behalf of all States Parties to the Convention and of any other State Member of the United Nations or member of any of the specialized agencies or to which an invitation to accede may have been addressed by the General Assembly of the United Nations. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article VI

Federal clause

In the case of a Federal or non-unitary State, the following provisions shall apply:

- (a) With respect to those articles of the Convention to be applied in accordance with article I, paragraph 1, of the present Protocol that come within the legislative jurisdiction of the federal legislative authority, the obligations of the Federal Government shall to this extent be the same as those of States Parties which are not Federal States;
- (b) With respect to those articles of the Convention to be applied in accordance with article I, paragraph 1, of the present Protocol that come within the legislative jurisdiction of constituent States, provinces or cantons which are not, under the constitutional system of the federation, bound to take legislative action, the Federal Government shall bring such articles with a favourable recommendation to the notice of the appropriate authorities of States, provinces or cantons at the earliest possible moment;
- (c) A Federal State Party to the present Protocol shall, at the request of any other State Party hereto transmitted through the Secretary-General of the

United Nations, supply a statement of the law and practice of the Federation and its constituent units in regard to any particular provision of the Convention to be applied in accordance with article I, paragraph 1, of the present Protocol, showing the extent to which effect has been given to that provision by legislative or other action.

Article VII

Reservations and declarations

1. At the time of accession, any State may make reservations in respect of article IV of the present Protocol and in respect of the application in accordance with article I of the present Protocol of any provisions of the Convention other than those contained in articles 1, 3, 4, 16 (1) and 33 thereof, provided that in the case of a State Party to the Convention reservations made under this article shall not extend to refugees in respect of whom the Convention applies.

2. Reservations made by States Parties to the Convention in accordance with article 42 thereof shall, unless withdrawn, be applicable in relation to their obligations under the present Protocol.

3. Any State making a reservation in accordance with paragraph 1 of this article may at any time withdraw such reservation by a communication to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations.

4. Declarations made under article 40, paragraphs 1 and 2, of the Convention by a State Party thereto which accedes to the present Protocol shall be deemed to apply in respect of the present Protocol, unless upon accession a notification to the contrary is addressed by the State Party concerned to the Secretary-General of the United Nations. The provisions of article 40, paragraphs 2 and 3, and of article 44, paragraph 3 of the Convention shall be deemed to apply *mutatis mutandis* to the present Protocol.

Article VIII

Entry into force

1. The present Protocol shall come into force on the day of deposit of the sixth instrument of accession.

2. For each State acceding to the Protocol after the deposit of the sixth instrument of accession, the Protocol shall come into force on the date of deposit by such State of its instrument of accession.

Article IX

Denunciation

1. Any State Party hereto may denounce this Protocol at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. Such denunciation shall take effect for the State Party concerned one year from the date on which it is received by the Secretary-General of the United Nations.

Article X

Notifications by the Secretary-General of the United Nations

The Secretary-General of the United Nations shall inform the States referred to in article V above of the date of entry into force, accessions, reservations and withdrawals of reservations to and denunciations of the present Protocol, and of declarations and notifications relating hereto.

Article XI

Deposit in the archives of the Secretariat of the United Nations

A copy of the present Protocol, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, signed by the President of the General Assembly and by the Secretary-General of the United Nations, shall be deposited in the archives of the Secretariat of the United Nations. The Secretary-General will transmit certified copies thereof to all States Members of the United Nations and to the other States referred to in article V above.

